האוניברסיטה
העברית
בירושלים
THE HEBREW
UNIVERSITY
OF JERUSALEM

מרכז למידה רב תחומי
ע"ש גב' פראו כץ

רכז : מר עצי קרצ'מר

מייל : amietty@walla.com

נייד : 054.9299616

מרכז למידה רב תחומי: תקו"ן, התמכרויות ושירותים ייחודיים

המרכז מאגד בתוכו סוכנויות העוסקות באוכלוסיות מגוונות, ומאפשר התנסות בעבודה טיפולית שקומית, בני נוער ומבוגרים, בני משפחה מכורים ולא מכורים, עבריינים ו"נורמטיביים", ומגוון של אוכלוסיות מודרות ומנוכרות חברתית. לאור זאת, מרכז למידה זה חושף את הסטודנטים.ות לסוכנויות ואירגונים ייחודיים אשר עוסקים במודלים שונים לטיפול, שיקום וחקיקה המחויבות החברתית והמקצועית בארץ לאוכלוסיות במצוקה הביאה להתפתחות מודלים שונים של שיקום וטיפול ולחקיקה בתחומים שונים, אשר מעניקים לעובדים סוציאליים תפקיד ייחודי ומרכזי באבחון, טיפול והגנה במצבי סיכון, עבריינות והתמכרויות.

מרכז זה מאפשר הכשרה שמטרתה לפתח רגישות מקצועית ושיקול דעת, שיאפשרו עשייה שקומית וטיפולית, ובשעת הצורך הפעלת חוקים כחלק ממרכיבי התערבות מקצועית, על בסיס ערכי המקצוע והאתיקה של העבודה הסוציאלית. הסטודנטים.ות ישולבו בצוותים ובשירותים העוסקים בהתערבות מקצועית טיפולית, מתן יעוץ, ולעיתים התערבות הקשורה בהפעלת סמכות וחוקים כגון: פקודת שירותי המבחן, חוק הנוער שפיטה ענישה ודרכי טיפול, חוק הנוער טיפול והשגחה, חוק חסרי ישע, חוקים הקשורים לאלימות במשפחה, חוקי אפוטרופסות ועוד. באשר לאוכלוסייה הספציפית של מתמכרים - ההתמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים היא בעיה תוך-אישית, בין-אישית, משפחתית וחברתית כשכל הגורמים הללו נמצאים בהשפעת-גומלין עזה זה עם זה. לכן, העבודה הסוציאלית בתחום דורשת מיומנויות-התערבות שונות ומשולבות, שיקומיות וחקיקתיות, שאליהן יחשפו הסטודנטים במהלך ההכשרה.

סדנא

במסגרת המרכז הלימודי תתקיים סדנא המבוססת על הרצאות, הצגות מקרה ועל סיורים במסגרות שונות הרלוונטיות לתחום, כולל יחידות עירוניות, מרכזי יום, קהילות טיפוליות. מטרת הסדנא היא להכיר ארגונים ולהעשיר את הסטודנטים.ות תוך ברור המשמעויות הספציפיות של גישות תיאורטיות ושיטות טיפול שונות.

הסדנא מהווה חלק משעות ההכשרה. הנוכחות בסדנא היא חובה.

הערה: בכל מקום הכשרה יש לקחת בחשבון שיתכן ויידרש ערב / אחה"צ אחד בשבוע (לשם הפעלת קבוצה למשל או אירועים חד פעמיים וכו').

החוברת מציגה דוגמאות לסוכנויות הכשרה במרכז הלמידה

יתכנו שינויים במקומות ההכשרה המצוינים בחוברת

שרות מבחן לנוער

מנהלת: יוכי דיאמנט – קצינת מבחן לנוער – מחוזית טלפון: 6218501

<u>מזרח העיר</u> מדריך: נביה חורי

<u>מערב העיר</u> מדריכה: גב' עמיה פרלה

השרות הוא טיפולי סמכותי, מטפל בבני נוער גילאי 12-18 שנפתח נגדם הליך פלילי בחשד לבצוע עבירות. קצין המבחן מלווה את בני הנוער מרגע פתיחת התיק עד לעמידתם לדין בבימ"ש לנוער. חלק מבני הנוער נשאר לטפול בצו בית משפט בשרות מבחן. הטפול הוא פרטני וקבוצתי כשהגישה הבסיסית קוגניטיבית התנהגותית. התנסויות הסטודנט.ית כוללות חקירה פסיכו- סוציאלית בשיתוף הנער והוריו, כתיבת חוות דעת למשטרה, קשר עם גורמי טפול בקהילה, בניית תוכנית טיפולית לנער בהתאם לצרכיו, התערבויות לטווח זמן קצר/ארוך, וכתיבת תזכיר אודות הנער לבימ"ש. מעבר להכשרה לעבודה סוציאלית ילמדו הנושאים: חקירה פסיכוסוציאלית (אינטייק), עבריינות בני נוער ונוער בסיכון.

ההכשרה מיועדת לסטודנטים.ות **שנה ג' בלבד**.

שעות פעילויות ההכשרה: **בוקר ועבודה בשעות אחה"צ באחד מימי ההכשרה**

החטיבה לקידום נוער וצעירים

מנהל: צחי גולן כתובת: רחוב אדלר 8 י-ם , טלפון: 6246954

החטיבה משתייכת לאגף לחברה ולנוער בעיריית ירושלים. עוסקת: באיתור מניעה וטיפול בבני נוער וצעירים בעלי קשיים פסיכו-סוציאליים בגילאי 14-26, רובם בני שכבות מצוקה. הנערים/ות מאופיינים בקשיי הסתגלות ותפקוד על רקע פסיכו-סוציאלי ו/או נמצאים בסיכון להחרפת הקשיים בתחומים כמו: ניתוק ממסגרות נורמטיביות (משפחה, עבודה, לימודים, צבא), הידרדרות לחברה שולית ו/או להתנהגות עבריינית, הסתבכות בפלילים, שימוש בסמים וקשיי הסתגלות לצבא. רובם חוו הזנחה רגשית, חלקם נחשפו להתעללות פיזית ו/או מינית. מאופיינים בקשיים תוך - נפשיים (בטחון עצמי, דימוי עצמי ו/או דימוי גוף נמוכים, שאלות סביב זהותם) בקשיים בין-אישיים ובתפקוד כמצוין לעיל + קושי בדחיית סיפוקים, התנהגות אימפולסיבית, קשיים בהתמדה ובקבלת מרות. העבודה הטיפולית מתבצעת בצוות רב-מקצועי העובד בגישה מערכתית, בשיטות: "דלת פתוחה" – שמשמעה נגישות מיריבת של אוכלוסיית היעד אל העובד המטפל ו- reaching-out – "יישוג" תוך עבודה עם האוכלוסייה בסביבתה הטבעית, במקום ובעיתוי הנבחרים על פי מצבו וצרכיו של הקליינט.מטרת ההתערבות: איתור, מניעה וטיפול בקשיים של הנמנים על אוכלוסיית היעד, במגמה: להפחית מצוקה, לגייס ולהעשיר כוחות ולשפר את איכות התפקוד הבין-אישי, התוך-אישי ואת כישורי ההשתלבות במערכות חברתיות, תעסוקתיות ולימודיות.

הסטודנטים.ות – שנה ב' או-ג' ישובצו, במסגרת צוותים בחטיבה, בעבודת שטח בשכונות מצוקה.

<u>הכשרה בקדום נוער צוות צפון ירושלים</u>

מדריכה: דורית בן לולו 050-3121786 **יש לשמור להכשרה שעות אחה"צ / ערב אחד.**

פליטים ומבקשי מקלט - בירושלים

מדריכה: גב' איבון דויטש

בעיר ירושלים חיים היום למעלה מ-1000 פליטים ומבקשי מקלט מסודן, אריתריאה ואתיופיה וביניהם משפחות עם ילדים. פליטים אלו נמלטו מרצח עם, מלחמות, ורדיפות על רקע לאומי, אתני ודתי ממדינות אשר נציבות האו"ם לפליטים מכירה באיסור לגרש חזרה לתחומן בשל המצב השורר בהן וסכנת החיים הנשקפת לחוזרים לתחומן. מדובר באוכלוסייה מוחלשת ומודרת אשר מתמודדת עם קשיי הישרדות יום- יומיים: קשיים פסיכו סוציאליים, כלכליים, חברתיים ותרבותיים. נכון להיום אוכלוסייה זו תלויה באופן מלא במתנדבים בעיר ירושלים. הרשויות, במסגרת המנהל לשירותי קהילה, מספקות לאוכלוסייה זו שירותים ברמה בסיסית בלבד (כגון חיסונים והתערבות סוציאלית במצבי חירום). משרדי הממשלה אינם רואים את אחריותם הכוללת בטיפול באוכלוסייה זו, אלא רק במקרי חירום – וזאת בכפוף לאמנות בינלאומיות. בכל הקשור לתחומי רווחה, אין טיפול בשגרה ואין עבודת מניעה. לפיכך, לאור ואקום חברתי זה מאז שנת 2007 פועלת בירושלים התארגנות וולונטרית של פעילים חברתיים ומתנדבים אשר מעניקים סיוע הומניטארי לאוכלוסיית מבקשי מקלט ופליטים המתגוררת בעיר. התארגנות זו פועלת בשיתוף פעולה עם ארוני הסיוע המסייעים לפליטים בישראל אך אשר אינם פועלים בעיר ירושלים.

בהיעדר מענה ממשלתי כלל הפעילות למען אוכלוסייה זו בעיר ירושלים מתבסת על התארגנות וולונטרית של מתנדבים. לפיכך אנו זקוקים לסטודנטים.ות שיצטרפו למערך הסיוע. מטרת הפרויקט היא לשפר את איכות החיים של משפחות ויחידים אלו, אשר נושאים על גבם את הצורך להתמודד עם חוויות העבר בגינה הגיעו ארצה במקביל לקשיי ההישרדות וההתאקלמות בארץ, לסייע להם לרכוש כלים שיקלו על השתלבותם בארץ, לתמוך בהם בתהליכי ההתמודדות עם מציאות חייהם היומיומית ועם הצורך להתמודד עם הקשיים הנובעים מחיי הפליטות.

יחידת של"מ- שירות למכורים ואסירים משוחררים ובני משפחותיהם

מנהלת: גב' אורנה שביט כתובת: יד חרוצים 4, תלפיות

מדריך : מר ג'קי יעקב סימון

אוכלוסיית היעד: השירות מיועד למתמכרים לסמים ובני משפחותיהם ולאסירים משוחררים ובני משפחותיהם, החל מגיל 26, תושבי ירושלים. חלק ניכר מהמטופלים בשירות מגיעים מתוך בחירה חופשית ורצון לטפל בנושא ההתמכרות לסמים או/ו מתוך רצון למיצוי זכויות כאסירים משוחררים. מטופלים אחרים מגיעים דרך הפניה של שירות מבחן או הרשות לשיקום האסירים. במקרים אלו, המטופלים נמצאים בטיפול בצל החוק. הרקע הפלילי של מטופלים אלו הוא מגוון: עבירות סמים, אלימות, מרמה, תאונות דרכים וצווארון לבן. מבין המטופלים, אלו המגיעים מתוך רצון להפסיק להשתמש בסמים, נמצאים בשלבים שונים של תהליך השינוי ואנו מפנים אותם בהתאם לכך למסגרות השונות: גמילה פיזית, מרכז יום, קהילה טיפולית או המשך טיפול פרטני בשרות.

<u>העבודה הטיפולית</u>

הטיפול בשרות מתקיים תוך התייחסות מערכתית לצרכי המטופלים. עם כל אחד מהמטופלים המתקבלים ליחידה מתבצעת עבודה כוללנית המקיפה את כל תחומי חייו: אישי, משפחתי, חברתי וקהילתי.

הטיפול כולל קשר פרטני, אחת לשבוע, הנותן מענה הן ברמה הפסיכו-דינאמית והן בסיוע בצרכים קונקרטים. המסלול הטיפולי מתחיל בסיוע במימוש הצרכים הבסיסיים הכוללים דיור והבטחת הכנסה, ועד להגשמה עצמית המתבטאת בהשתלבות בתעסוקה, לימודים ושעות פנאי. ההתייחסות לתחומים אלה היא ברמת סינגור, ליווי, ותיווך בין המטופל לבין נותני שירותים שונים. ברמה הפסיכו- דינאמית אנחנו מעבדים בטיפול הפרטני את חוויות ילדותיו המוקדמות של המטופל וכן דפוסי התנהגות בחייו אשר הובילו אותו להתמכרות או/ו לעבריינות.

משך הטיפול בשירות נקבע בהתאם לצרכי הפונה ומשכו עד שנתיים. מידי שלושה חודשים נעשית הערכה מחדש של הטיפול ומטרותיו. באפשרותם של המטופלים ביחידה להיעזר בטיפול פרטני, זוגי וקבוצתי. מבין הפרוייקטים המתקיימים בשירות: מרכז יום יעודי לנשים מכורות, פרויקט תעסוקה, קבוצת צילום טיפולית, קבוצת מקבץ למכורים נקיים, טיולים ואירועים בחגים ועוד.

יש לשריין לפחות יום אחד של הכשרה בשעות אחה"צ, עד השעה 18:00.

היחידה לאלכוהול

מנהל היחידה : מר ג'קי סימון יעקב

היחידה פועלת תחת מסגרת יחידת של"מ (שירות למכורים לסמים ואסירים משוחררים)

ליחידה מגיעים אלכוהוליסטים הרוצים בשינוי בחייהם ולאחר תהליך אבחון , הפניה לגמילה לאחר הכנה, מקבלים טיפול פרטני וקבוצתי.

הסטודנטים.ות ישתלבו בכל העשייה ביחידה.

שלטר – עמותת עלם

שלטר 24/7 - **<u>מרכז לצעירות חסרות בית</u>**

מדריכה : עילית אדרי

מתאים לסטודנטים.ות שנה ג' בלבד. (או שנה שניה של הכשרה בהשלמות).

בירושלים חיים עשרות צעירים וצעירות חסרי בית בתנאים קשים בתוך מעגל חיים הכולל פגיעות פיזיות ומיניות, שימוש בסמים ואלכוהול, זנות, וניתוק ממערכות תמיכה משפחתיות, חברתיות וטיפוליות.

מתוך מציאות זו, מפעילה עמותת עלם, בשיתוף עם היחידה לקידום נוער וצעירים ואגף הרווחה של עיריית ירושלים, פרויקט המספק תמיכה וסיוע לצעירות חסרות בית בגילאים 18-26, המצויות במצבי סיכון גבוהים ומנותקות ממערכות תמיכה. המרכז פועל 24/7 ומספק מענה הומניטארי - מזון, מקלחת חמה, ביגוד, שירותי כביסה ומנוחה מהחיים ברחוב. המרכז פועל מתוך גישה של צמצום נזקים - מתן מענה הומניטארי, רפואי ובריאותי, אשר מעבר לחשיבותו המידית ימנע או לכל הפחות יפחית ככל שניתן את הסכנות הכרוכות בשימוש בסמים, זנות ותופעות נוספות הנובעות מהחיים ברחוב. במרכז פועל צוות של עובדים סוציאליים, אם בית ומתנדבים, במטרה ליצור קשר עם הצעירות מהמקום בו הן נמצאות. המרכז מספק את האפשרות לקבלת טיפול פסיכוסוציאלי, הפנייה לטיפול ארוך טווח או גמילה במידה וקיים רצון בכך, שיחות אישיות וקבוצתיות עם מתנדבים ו/או עובדים סוציאליים, סיוע משפטי ועזרה במיצוי זכויות. הסביבה בשלטר הינה סביבה נשית, המאפשרת יצירת קשר בגובה העיניים ובקצב שהצעירה מכתיבה. גישת הצוות המטפל במרכז כלפי הצעירות היא גישה מקבלת ללא תנאי וללא דרישות מקדימות (כגון הפסקת שימוש בסמים, קשר טיפולי וכיוב'). צעירה שיצרה קשר עם השלטר יכולה להגיע אליו בכל עת שתרצה, ללא צורך בהתחייבות או בהודעה מוקדמת. הצוות במרכז נחשף לסיפורים ומקרים קשים של טראומה שלרוב לא טופלה בעבר ובהתנהגויות קיצוניות שלה. הצעירות המגיעות אלינו חיות ברחוב ומהרחוב, כלומר - מאמצות דרכי הישרדות קשות כמו זנות, התמכרות ועבריינות. כל אלו עולים לשיח פתוח מאוד בגלגל ונוכחים מאוד בעבודה.הצוות בגלגל מאוד חשוף לתכנים הנ"ל (טראומה, זנות, פגיעות חוזרות וכו') ולכן נדרש חוסן נפשי ויכולת עמידה במצבי לחץ מורכבים. כמו כן, כדאי לתת עדיפות לסטודנטים.ות בוגרים יחסית (גם בגלל התכנים שמצריכים בגרות נפשית וגם בגלל גילן של הצעירות המגיעות למרכז - עד גיל 26)

מבחינה טכנית: **ישיבות הצוות מתקיימות בימי ראשון בבוקר** (כרגע בין השעות 11:00-13:00, ייתכנו שינויים בשעות אך לא בימים). כמובן שההשתתפות בישיבות הצוות היא חובה על מנת לעשות אצלנו הכשרה.
הסטודנטים.ות יוכלו לעשות משמרת ביום ראשון לאחר הפסקה לאחר ישיבת הצוות (שעות אחה"צ ערב).
נדרשת מידה של גמישות בשעות על מנת להתאים לעקרונות העבודה עם צעירות חסרות בית.
המקום מתאים להכשרה עבור סטודנטים.ות בשנה ג' של הלימודים (או שנה ב' במקרה של תכנית ההשלמות).
כיוון שהתוכנית עתידה לפעול 24/7 תהיה גמישות גדולה בבחירת המשמרות אליהן יוכלו/ירצו להשתבץ.

קו לנוער

מדריכות: גב' רבקה וייס, גב' דבורה סמואל וגב' ג'וי אפשטיין.
קו לנוער הינה עמותה שנוסדה בשנת 2004 ע"י ד"ר רונאלד ווכטל, פסיכולוג שזה מכבר עלה לישראל מארה"ב. העמותה נוסדה במטרה לתת מענה לקשיים של בני נוער ומשפחותיהם ע"י התערבויות מקצועיות שונות המותאמות תרבותית לאוכלוסייה. היום קו לנוער משרת דוברי אנגלית, צרפתית וכמובן דוברי עברית בעיקר באזור ירושלים רבתי.
המענים הטיפוליים של קו לנוער:
טיפול רגשי פרטני, זוגי ומשפחתי.
חונכות טיפולית פרטנית
הנחיית קבוצות בבתי ספר בעיקר לכיתות ז'-ט'
ההכשרה המעשית מתקיימת בתוך ביה"ס בו מושם הסטודנט.ית. ישנה עבודה משותפת עם נציג של ביה"ס וליווי מתמיד של המדריך מטעם האוניברסיטה אשר עובד בקו לנוער וגם רכז שטח אשר מתאם את הפעילות בבתי ספר.
סטודנטים.ות בקו לנוער מספרים שישנה אווירה של משפחתיות, תמיכה וקבלה בלי להתפשר על רמה גבוהה של מקצועיות ומצוינות. אנו רואים בסטודנט.ית, משאב משמעותי שאנו מעוניינים לטפח ולהצמיח תוך כדי בניית הדור הבא של עובדים סוציאליים בישראל.
המקום מתאים לשנה ב' או ג'

רוגלית – בית שושן

יחידה שיקומית לדרי רחוב

מנהל ומדריך : מר אורן גבע

רוגלית בית שושן" הינה יחידה שיקומית לדרי רחוב ומכורים לסמים המופעלת על ידי ארגון "רוגלית".היחידה מונה כ-45 מטופלים כשרובם עם בעיית התמכרות ודרות רחוב ובעלי פוטנציאל שיקומי. המטופלים המגיעים מכל רחבי הארץ ומתקבלים לאחר עריכת ראיון התאמה למסגרת. היחידה ממוקמת במרכז ירושלים ונותנת שירותי יחידה שיקומית 24/7 , טיפולים כוללניים מלאים, הכוללים שירותי לינה, מזון, טיפול רפואי, טיפול אישי פרטני ושיקומי. אוכלוסיית היחידה מורכבת בעיקרה מגברים ומיעוטה מנשים לרוב בגילאים 30-55 אך יש גם יוצאי דופן , כגון הגיל צעיר שהנו 28 והמבוגר 64 המטופלים מופנים ליחידה לאחר שאובחנו כדרי רחוב על יד מחלקת הרווחה במועצה העירונית אליה הם משתייכים או משתקמים שמגיעים ישירות מקרית שלמה באישור פיקוח ומועצה עירונית . היחידה קולטת דרי רחוב בעלי פוטנציאל שיקומי במצב מאוזן ומיוצב המביעים רצון לעבור תהליך של שיקום חברתי ותעסוקתי. הטיפול ביחידה הינו ארוך טווח ומתאים למטופלים אשר מביעים נכונות ליציאה מדרות הרחוב. מטרת המסגרת הנה להביא את המטופלים לשיקום אישי וחברתי ובהמשך למציאת תעסוקה ומעבר המטופלים למסגרת חיים נורמטיבית.

שיטות ההתערבות הטיפולית

צביון המסגרת מאופיין בשלושה עוגנים

מידי 3 חודשים בונה הצוות המקצועי תוכנית שיקום אינדיבידואלית בשיתוף המטופל, אנו מאמינים בגישת הכוחות הבנויה על עקרונות של בניית זהות חיובית, מתן משמעות לחיים, תקווה והדגשת האחריות האישית של המטופל בניהול חייו האישיים. גישת הכוחות מבוססת על ההנחה שלכל אדם יש כוחות, מיומנויות ויכולות אישיות שביכולתם לעזור לו לשקם את עצמו ולחזור לחיים נורמטיביים. הגישה משתמשת במיומנויות כפלטפורמה להחלמה. העבודה לפי גישה זו אינה מחישה קיום של תיוג, או אבחנה כלשהיא, הגישה מדגישה שהאדם בעצמו מצויד בפתרונות אישיים להתמודדויות המאתגרות של חייו.התוכנית משלבת ליווי פרטני וקבוצתי ועוזרת למטופל לבנות סביבת חיים נורמטיבית המאפשרת לשמור על ניקיונו של המטופל מחומרים פסיכואקאטיביים .באופן שכיח נושא הטיפול בהתמכרות הינו נושא מרכזי ביחידה השיקומית, שיטת ההתערבות בנושא זה מבוססת על צירוף שיטות מקובלות ושיטות אלטרנטיביות לטיפול בהתמכרות, כשדגש מיוחד מיושם בשילוב של גישת 12 הצעדים הן בתכנית הטיפול האינדיווידואלית של כל מטופל הן בתוכנית הטיפול הקבוצתית.במסגרת התכנית יזכו המטופלים לתוכנית טיפולים אינדיווידואלית לאורך זמן, מפגש טיפולי אחת לשבוע עם עובדת סוציאלית ומפגשים קבוצתיים בוקר וערב , המטופלים ילמדו לחיות בסביבת חיים המקנה משמעת, אחריות ואמינות. המטופלים ירכשו כישורים ומיומנויות הדרושים להם כדי להתמיד בחיי פיכחות בחיק החברה.אנו מאמינים כי תקופת טיפול זו תבטיח התחזקות גדולה יותר של הגוף ותכשיר את המטופל לניהול חיים מסודרים גם לאחר שיעזוב את היחידה השיקומית.

סיכום תפיסת השירות

היחידה השיקומית הנה מסגרת המתמודדת עם אתגר משולש: התמודדות עם תופעת דרות רחוב על כל היבטיה, שימוש לרעה או התמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים ולרוב גם עם בעייה נפשית. לפיכך, הגישה המרכזית אשר תוביל את השירות הינה הגישה המשלבת שיטות טיפול של בריאות הנפש יחד עם התערבויות של התמכרות לחומרים פסיכו אקטיביים ודרות רחוב.

היחידה השיקומית תהיה מסגרת הפועלת במקביל בשני ערוצים: מסגרת המקדמת החלמה ומאפשרת עצמאות וחיים נורמטיביים ככל האפשר, תוך תמיכה וליווי של אנשי הצוות, ובמקביל, מסגרת המתייחסת להיבטים השונים של בעיית ההתמכרות.

מתאים לסטודנטים.ות שנה ג' בלבד

אנוש – מרכז ענת לאומנויות

מדריך: מר ינון שרם טלפון: 053-3328299

כתובת: רחוב .שלום יהודה 29 ירושלים טל : 02-6726589

'מרכז ענת לאומנות' שוכן בסניף אנוש בירושלים, הוא מרכז אמנויות שמשרת את המתמודדים והקהל הרחב ומהווה מקום ליצירה ולאמנות, מרחב להשתייכות והזדמנות לשיקום חברתי באמצעות היצירה. במרכז פועלות סדנאות אמנותיות מתחומים שונים: צילום, קרמיקה, כתיבה יוצרת, ציור, מוזיקה, תיאטרון ופעילויות ייחודיות נוספות. משתתפי החוגים הם מבוגרים בטווח גילאים רחב, חלקם מקבלים סל שיקום וחלקם מגיעים באופן פרטי. אנו רואים במשתתפים יוצרים, אמנים, והשפה המשותפת להם היא שפת האמנות. היוצרים מגיעים להתנסות, להתבטא, לחלוק ולהיות מי שהם מתוך כלל האנושיות שלהם ולא מתוך המחלה. הפעילויות מתנהלות בקבוצות קטנות ומועברות על ידי אנשי מקצוע מתחומי האומנויות. חלק מהפעילויות מתקיימות בתוך מרכז ענת, בקבוצות קטנות, רב גילאיות. חלק אחר מתנהל במוסדות תרבות שונים ברחבי העיר כגון: מוזיאון ישראל, בצלאל, ניסן נתיב ומתנ"ס בקעה. המרכז מציג את תוצרי המשתתפים בתערוכות ובירידים, השנה נערכו תערוכות באגף הנוער במוזיאון ישראל ובגלריית ברבור בירושלים.

הסטודנטים.ות והסטודנטים.ות מוזמנות/ים להתנסות באתגר ראשוני בהכנסת העבודה הסוציאלית למרחבי אנוש בתחום האומנות. במקום הכשרה יתאפשר ויצופה מהמצטרפות/ים יכולת למעורבות מקבלת, יצירתית וגמישה ,שתשפיע ותעצב את הפעילות ושיתוף הפעולה בין ביה"ס והמרכז.

הסטודנטיות/ים יתנסו:

*עבודה פרטנית

*עבודה קבוצתית-שתבנה על ידם בשילוב מתנ"ס בקעה או שרות אחר

*אפשרות לליווי ובנייה של קבוצת "משיב הרוח"-כתיבה יוצרת שתורכב ממתמודדות/ים ואחרות/ים בתוך הקהילה

מחויבויות פורמליות:

ימי הכשרה א' וד' (אפשרות לשינוי בתיאום מוסכם)

השתתפות במפגשי רכזים בימי א' אחת לחודש סביב נושאים כמו: קשר עם הקהילה, עבודה קבוצתית, בניית פרוייקטים ועוד (המפגשים יתקיימו מחוץ לירושלים ויהיה לכן/ם טרמפ)

השתתפות בפורום מקצועי של המרכז בימיי ראשון אחת לחודש בו ידונו נושאים מקצועיים העולים מהפעילות השוטפת.

הסטודנטיות/ים ילוו לאורך כל השנה ע:י רכזת המרכז. בתחילת השנה באוריינטציה למרכז ובהמשך לפי הצורך.

חפשו בפייסבוק "אנוש ירושלים

אנוש - יחידת התחלואה הכפולה

מדריכה: גב' אוסנת שצקי ספיבק

יחידת התחלואה הכפולה בדיור המוגן של 'אנוש' ירושלים מספקת מענה למתמודדים עם מחלות/הפרעות נפש אשר במקביל מתמודדים עם התמכרות לסמים או אלכוהול. היחידה הוקמה ב 2015 ע"י עמותת אנוש תחת אישור ופיקוח של משרד הבריאות.היחידה מורכבת כיום מדירה של העמותה, הממוקמות באחת מהשכונות היוקרתיות והוותיקות של ירושלים. בנוסף ישנה קבוצה של מתמודדים המתגוררים באופן עצמאי בקהילה בדירות שלהם ברחבי העיר.

אוכלוסיית היעד

היחידה מיועדת לבוגרים מעל גיל 18, המתמודדים עם התמכרות לסמים או אלכוהול והמאובחנים כסובלים ממחלות/הפרעות נפש. המועמד חייב להיות נקי מסמים לתקופה של לפחות חודש אחד, מאוזן נפשית ומיוצב תרופתית. המועמד לדירת ה'תחלואה הכפולה' יהיה תחת מעקב פסיכיאטרי ובטיפול ה'מרפאה לתחלואה כפולה'

מטרת היחידה

שיקום ושילוב המתמודד עם תחלואה כפולה באופן עצמאי יותר בקהילה תוך כדי הקניית כישורי חיים ובכך שיפור איכות חייו.

העבודה הטיפולית – שקומית

העבודה הטיפולית שיקומית בדירת היחידה לתחלואה כפולה בדיור המוגן נעשית בקבוצות ובאופן פרטני.

המגורים בדירות מספקים מסגרת חברתית משמעותית, תומכת, ובטוחה, לה גבולות ברורים ומותאמים. יש אוזן קשבת, אכפתיות והקניית תחושת שייכות וערך עצמי.

כאשר לקבוצה תפקיד חשוב בתהליך מבחינת יכולת הכלה, משוב, עזרה, וגבולות. ל'חברותא' מקום חשוב ביותר בחיי המכור ה'נקי'.

מבחינה פרטנית, עם כל מתמודד השייך לתחלואה הכפולה, בדירה ובדיור העצמאי, נבנית תכנית שיקומית אישית, שהמתמודד במרכזה. התוכנית מתפרשת על כל תחומי החיים בהם המתמודד מעוניין להתקדם ולבנות את עצמו כאשר בראש ובראשונה נלקחים בחשבון רצונותיו וחלומותיו, וכן יכולת השמירה על ניקיון משימוש בסמים.

הסטודנטים.ות יצטרפו לצוות התחלואה הכפולה בדירה ובדיור העצמאי.

יש לקחת בחשבון לפחות אחה"צ אחד בהכשרה.

עדיפות לשנה ג'.

משרד המשפטים-הסניגוריה הציבורית

מדריך: מר ינון שרם

הסניגוריה הציבורית הוקמה בשנת 1996 במטרה להעניק ייצוג משפטי איכותי בהליכים פליליים לעצורים ונאשמים, הזכאים לייצוג בהתאם לעילות שנקבעו בחוק.

הסניגוריה הציבורית מייצגת מספר רב של חשודים ונאשמים בהליכים פליליים, ובכלל זה: בתיקי מעצרים, בתיקים פליליים, בערעורים פליליים, בתיקי נוער, בוועדות פסיכיאטריות, בוועדות שחרורים ועוד. גישת הסנגוריה הציבורית, הן בנוער והן בבגירים, הינה גישה שיקומית.

מעבר לעבודתה השוטפת בייצוג לקוחותיה, עוסקת הסניגוריה הציבורית גם בפעילות מוסדית להגנה על זכויותיהם של נאשמים וחשודים, באמצעות מעורבות בהליכי חקיקה, השתתפות בוועדות ציבוריות ומקצועיות והגשת חוות דעת משפטיות במסגרת "ידיד בית-משפט".

אנשי הסניגוריה הציבורית אף פועלים כמבקרים רשמיים מכוח הסמכה של השר לביטחון פנים לבקר במתקני הכליאה, לצורך בדיקת תנאי החזקתם של עצורים ואסירים. הסניגוריה הציבורית פרושה על פני הארץ בשישה מחוזות: ירושלים, תל-אביב, מרכז, חיפה, צפון ודרום. בנוסף למחוזות אלו קיימת הסניגוריה הציבורית הארצית, שמקום מושבה בתל-אביב.

הסניגוריה הציבורית הינה גוף צעיר יחסית ומלוכד, שהעובדים בו מונעים על ידי אמונה ביעדיה של הסניגוריה הציבורית ופועלים מתוך תחושת שליחות ציבורית, ומשכך הם מחויבים להשקעת שעות עבודה ומאמצים רבים. ייחודיותו של מחוז ירושלים הינו בייצוג בתיקים הנוגעים בין השאר למרקם האוכלוסייה המגוון והעדין של העיר, על כל ההיבטים הרלבנטיים. כך למשל, המחוז מייצג בתיקים העוסקים בהיבטים הנוגעים לחופש הביטוי ובהסתה לגזענות, ובתיקים עם עבירות הנעברות על רקע אידיאולוגי. המחוז גם משתתף בדיוני ועדות הכנסת הרלבנטיות לעבודתה, ומקדם יוזמות חקיקה. כמו כן, מחוז ירושלים ממונה על ייצוג לקוחות בתיקים בעלי היבטים בין לאומיים, לרבות תיקי הסגרה וישום החוק לנשיאת עונש מאסר במדינת אזרחותו של האסיר, התשנ"ז- 1996.

מאפייני האוכלוסיות המיוצגות על-ידי הסנגוריה הציבורית-

לקוחות הסניגוריה הציבורית, בגירים וקטינים, ככלל הינם אנשים ממעמד סוציואקונומי נמוך יחסית, שלרב אינם יכולים לממן לעצמן ייצוג פרטי. מדובר הרבה פעמים באוכלוסייה החווה קשיים מול מערכות שונות, כתוצאה ממצוקת חיים מתמשכת. בירושלים ספציפית, מגוון האוכלוסייה מביא לקוחות מרקעים שונים מאד- אוכלוסייה דוברת ערבית, אוכלוסייה חרדית, בני העדה האתיופית וכו', והשאיפה היא לספק מענה עם רגישות תרבותית כלפי שלל האוכלוסיות.

תפקיד הסטודנטים.ות לעבודה סוציאלית בסנגוריה-

בשנים האחרונות הסניגוריה הציבורית זיהתה צורך במתן מענה הוליסטי ללקוחותיה, שיספק פתרון לשלל המורכבויות בחייהם. המטרה היא לנסות לסייע ללקוח במגוון תחומים בחייו, אגב הייצוג בהליך הפלילי. הסטודנטים.ות לעבודה סוציאלית ייקחו חלק במערך ההוליסטי המתפתח (כיום עובדת בסנגוריה קרימינולוגית שיקומית האמונה על איתור הצרכים הטיפוליים של הלקוחות והכוונת הסנגורים באיתור מענים טיפוליים שיקומיים), תוך איתור צרכים טיפוליים של הלקוחות והנעת תהליכים יחד איתם, אשר יאפשרו מיצוי זכויותיהם, מיקסום ההליך הטיפולי-שיקומי ושיפור כוללני בחייהם.

אופן העבודה-

הסטודנטים.ות יטפלו בפונים/פונות בגירים, אשר מעוניינים בקשר טיפולי ובעלי מוטיבציה לעבור תהליך. הם ייפגשו עם הפונים במשרדי הסנגוריה הציבורית במרכז העיר ירושלים, ויעבדו באופן שוטף מול הסניגור המייצג את הפונה. כמו כן, ישתלבו בישיבות הנוגעות לתיקים אליהם יצוותו, ויצטרפו (ככל הניתן), לדיונים בבית המשפט. בנוסף, הסניגוריה הציבורית מנהלת מערך השתלמויות נרחב והסטודנטים.ות יוזמנו לקחת חלק.

הרשות לשיקום האסיר

הרשות לשיקום האסיר (רש"א) הינה גוף ממשלתי, שיקומי- טיפולי, הרשות לשיקום האסיר העוסקת בשיקומו ושילובו של האסיר בחברה. חוק שחרור על תנאי ממאסר מתנה את שחרורו על תנאי של האסיר, בהשתתפות .במהלך תקופת התנאי, בתכנית טיפול ופיקוח

.צמצום מועדות האסירים ושילובם בחזרה בחברה הנורמטיבית :מטרת העל של הרשות

הרשות מעניקה מענה שיקומי הוליסטי רחב המותאם למגוון אוכלוסיות, ביניהן: נשים, נוער וצעירים, שיקום תורני החברה הערבית והחברה הבדואית. ומכוונות לכל סוגי העבירות

כאשר מתקיים דיון בעניינו של אסיר בוועדת השחרורים, קיים משקל לשאלה האם הוכנה עבורו תכנית שיקום לתקופת השחרור המוקדם.

תכנית הטיפול כוללת התחייבות מצד האסיר המשוחרר להתמיד בתעסוקה, לעמוד בזמנים, להגיע לטיפול רש"א מחויבת לעדכן את וועדת השחרורים על .פרטני, משפחתי וקבוצתי ולשתף פעולה עם טיפולים אלה שתו"פ של האסיר המשוחרר בהערכות תקופתיות (אחת לשלושה חודשים) ולדווח במקרה של הפרת תנאי הפיקוח. הדיווח עשוי להוביל להחלטות של וועדת השחרורים, החל באזהרה, המשך בהארכת תקופת התנאי ועד להפקעת רישיון האסיר המשוחרר והחזרתו למאסר.

מרבית המטופלים ברש"א הנם אסירים משוחררים על תנאי בתכנית פיקוח. מיעוטם הנם אסירים משוחררים בשחרור מלא והקשר עמם הנו על בסיס וולונטארי כאשר רש"א מסייעת במציאת תעסוקה, הכשרה מקצועית ומענים טיפוליים פסיכו- סוציאליים.

רש"א נותנת מענה ייחודי לאסירים משוחררים בשחרור מלא אשר ריצו מאסר בגין עבירות מין. מדובר באסירים משוחררים אשר ע"פ חוק בשל דרגת הסיכון ע"פ אבחון, מוערכת כגבוהה מ"נמוכה" (בסולם של 6

דרגות מנמוכה ועד גבוהה) ולכן ע"פ חוק מפוקחים ע"י יחידת "צור" של השב"ס. כאשר אסיר משוחרר מפוקח צור פונה בבקשה להשתלב בטיפול, גורם מקצועי בתחום ברש"א יאבחן האם מתאים לטיפול ויפנה אותו לטיפול ייעודי המותאם לו ברש"א או גוף חיצוני. לגבי מטופלים אלה, אף שמדובר בשחרור מלא, הטיפול מעוגן בצו הפיקוח.

תפקיד הסטודנטים.ות לע"ס ברש"א:*

במסגרת ההכשרה, הסטודנטים.ות ברש"א ממלאים.ות תפקידים כעו"סים – רכזי.ות שיקום אסירים. מדובר בטיפול פרטני לאסירים משוחררים בתכנית שיקום בפיקוח, מפגש טיפולי של שעה, אחת לשבוע. הסטודנט.ית הוא/היא הקייס-מנג'ר של התיק. מעדכן.ת בתיק סיכומי טיפול, מדווח.ת לוועדת השחרורים, לקראת ועדת מעקב המתקיימת אחת לשלושה חודשים, אודות שתוף הפעולה של המטופל. במקרה של הפרת תכנית השיקום מצדו של המטופל, על הסטודנט.ית לדווח (הדיווחים חתומים ע"י הסטודנט.ית ומפקח שיקום מחוזי. הסטודנט.ית כמטפל.ת פונה לוועדת השחרורים בבקשות כגון הסרת מעצר לילה בתאריך נתון לרגל אירוע (כגון חתונה) ומסייע למטופל בתיווכים מול גופים שונים. ככל עו"ס- רכז שיקום ברש"א.

הסטודנטים.ות מקבלים.ות לטיפול אסירים משוחררים בתכנית פיקוח ולא אסירים בשחרור מלא המגיעים על בסיס וולונטארי. זאת על מנת להגדיל משמעותית את הסיכוי שהמטופל יישאר לאורך כל תקופת ההכשרה. מקבלים בדרך כלל מטופלים שתקופת הפיקוח שלהם מקבילה, פחות או יותר, לתקופת ההכשרה. כמו כן, אוכלוסיית המטופלים ע"י הסטודנטים.ות לא כוללת עבריינים מין, שכן ע"פ חוק, אלה מקבלים טיפול ייעודי ע"י מטפלים שהוסמכו לכך.

הסטודנטים.ות ישתתפו בישיבות הצוות של מרחב ירושלים ברש"א. הם מהווים/ מהוות חלק מהצוות שהעבודה בו כוללת אינטראקציה בין העובדים.ות לצורך התייעצויות ותיאומים. מדובר בצוות רב מקצועי הכולל עו"סים, רכזי.ות תעסוקה, משקם תורני, מפקחת איזוק אלקטרוני ומזכירה.

הסטודנטים.ות משתתפים בסדנאות אוריינטציה לעבודה הטיפולית ברש"א, המתקיימות מספר פעמים בשנה עבור כל הסטודנטים.ות ברש"א ברמה הארצית.

כל סטודנט.ית ת.יבצע פרויקט יזום על ידו, או על פי צרכי רש"א, כגון עבודה עם משפחות אסירים משוחררים, או ת.ישתתף בהנחיית קבוצה טיפולית קיימת או שתוקם. הקבוצות הקיימות כיום הן קבוצה קצרת מועד למפוקחים לתקופה קצרה, 2 קבוצות אמ"ת לעבריינים אלימות, מרמה ותעבורה, קבוצה לטיפול באלמ"ב וקבוצה תורנית (קבוצה לטיפול בעבריינים מין לא רלוונטית לסטודנטים.ות משום שדורשת הכשרה ייחודית).

שירות המבחן למבוגרים (מזרח + מערב)

כתובת: יפו 236 ירושלים

שרות המבחן למבוגרים הנו שרות חברתי ממלכתי במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים המטפל באוכלוסיית עוברי חוק המופנים אליו במהלך הליכים פליליים המתנהלים נגדם.

המטרה של גורמי אכיפת החוק בהפניית הפונים, בין היתר, הינה קבלת חוות דעת מקצועית הכוללת מידע אודות קורות החיים של הנאשם, הרקע והנסיבות שהובילו לביצוע העבירה ומתן המלצות שיסייעו בתהליך קבלת החלטה בדבר העונש בשלב גזר הדין, או בקבלת החלטה בנושאי העמדת החשוד או הנאשם במעצר, בעת קיום ראיות לכאורה לאשמה וכן לצורך החלטות בדבר עיכוב הליכים פליליים או סגירת תיק מחוסר עניין לציבור. הערכת קצין המבחן בוחנת את אפשרות ההשפעה של אמצעים טיפוליים על השגה וקיום התנהגות תקינה, לעומת צורך בענישה למטרת למידת לקחים והרתעה אישיים. בין תפקידיו של קצין המבחן בין היתר הם אבחון, פיקוח, טיפול ושיקום במסגרת הקהילה. מטרת ההתערבות היא שינוי ההתנהגות העבריינית כאשר משקל מרכזי ניתן לגורם הסמכות בהתערבות.

במסגרת ההכשרה המקצועית הסטודנטים ישולבו ויתנסו בהליכי אבחון , טיפול ופיקוח של עוברי החוק.

שירות מבחן לנוער

כתובת השירות : כנפי נשרים 24 ירושלים

שירות מבחן לנוער הינו שירות טיפולי סוציאלי סמכותי הפועל כשירות ארצי במסגרת האגף לנוער צעירים ושירותי תקון במשרד הרווחה והשירותים החברתיים.השירות פועל על פי חוק הנוער- שפיטה ענישה ודרכי טיפול ומטפל בקטינים בני 18-12 שביצעו או נחשדו בביצוע עבירות על החוק.

מטרות השירות- אבחון, טיפול, יעוץ, הכוונה והדרכה לקטינים עוברי חוק ולהוריהם, סיוע למערכת אכיפת החוק בהתאמת ההחלטות השיפוטיות לקטינים ומניעת הישנות העבירה. הנערים מופנים לשירות המבחן לנוער ע"י המשטרה/ בית משפט. קצין המבחן עורך חקירה פסיכו-סוציאלית, עומד בקשר עם גורמי הקהילה הרלבנטיים, מעריך את מצב הנער ובונה ביחד עמו, הוריו וגורמי הקהילה, תכנית התערבות המותאמת לכוחותיו, לצרכיו ולגורמי הסיכון.

קצין המבחן מגיש למשטרה המלצה בדבר העמדתו או אי העמדתו לדין של הנער. כמו כן, מגיש לבימ"ש תסקיר ובו סיכום המידע אודות הנער וסביבתו, הגורמים שהביאו לעבירה, הערכה כוללת לגבי מצבו ודרכי הטפול המומלצות בנער.

לשרות המבחן "סל שירותים" המאפשר דרכי התערבות מגוונות, בהתאם לצרכי כל נער, כולל תכניות שיקומיות וקבוצות טיפוליות שונות.

סטודנטים ב שנה ג' בלבד.

סטודנטים המעוניינים לבצע הכשרה מקצועית בשירות המבחן לנוער נדרשים ליכולות אבחוניות וטיפוליות טובות. כמו כן ליכולת כתיבה מקצועית טובה, ויכולת ביטוי מילולית רהוטה .

נדרש חוסן אישי בשל חשיפה למגוון עבירות וכתבי אישום בעלי תכנים קשים.

הסטודנט יידרש למרבית תפקידי קציני המבחן, טיפול פרטני עפ"י דרישות האונ', כולל הנחיית קבוצה/הקמת פר=E5יקט קבוצתי, השתתפות בפורומים מקצועיים שונים, ישיבות צוות והדרכות פרטניות וקבוצתיות.
נדרשת נוכחות בשעות אחה"צ אחת לשבוע.

החוברת מציגה דוגמאות לסוכנויות הכשרה במרכז הלמידה

יתכנו שינויים במקומות ההכשרה המצויינים בחוברת